

НАРОДНЕ ЕПСКЕ ПЕСМЕ О КОСОВСКОМ БОЈУ – обрада

- ☉ Вук Караџић песме овог тематског круга назива „пјесмама старијих времена“.
- ☉ Бој се одиграо 28.6.1389. године, на Видовдан, на Косову пољу, крај Приштине.
- ☉ Више је било турске (око 30000) него српске (око 15000) војске.
- ☉ Прве записе о Косовском боју сачинио је Константин Филозоф педесетак година након самог Боја.
- ☉ Записа песама из времена самог догађаја (када се одиграо Косовски бој) нема. Епске песме о Косовском боју настале су крајем 17. века, а тек у 19. веку их је прикупио и објавио Вук Караџић. Он је песме записивао од разних певача (чак и од свог оца), неке је писао по сећању, а све заједно изгледају као да их је саставио и певао један човек.
- ☉ Песме о Косовском боју представљају средишњу тему српске (народне) епске поезије.
- ☉ Епска поезија о Косовском боју заснива се и преноси стварне догађаје, али их затим тумачи и проширује на многим местима чак до легенде.

Епске песме косовског тематског круга деле се на три групе:

1. Песме које описују јунаке и догађаје непосредно пред сам Бој (уочи Боја)
2. Песме које описују сам Бој
3. Песме које описују догађаје непосредно после Боја

I ПЕСМЕ КОЈЕ ОПИСУЈУ ЈУНАКЕ И ДОГАЂАЈЕ УОЧИ БОЈА

1. Муратова објава рата кнезу Лазару – порука да се кнез преда или да изађе у бој.
2. Цар Лазар позива сав народ у борбу и проклиње свакога ко се не одазове – **„Клетва кнежева“**.
3. **„Косанчић Иван уходи Турке“**
 - ❖ Износе се подаци о надмоћи и бројности турске војске у односу на српску.
 - ❖ **Хипербола:** „Сви ми да се у со прометнемо,
не би Турком ручка осолили!“
и
„Све је турска војска притиснула:
коњ до коња, јунак до јунака,
бојна копља као чарна гора, – поређење
све барјаци као и облаци, – поређење
а чадори као и сњегови; – поређење
да из неба плаха киша падне,
ниђе не би на земљицу пала,
већ на добре коње и јунаке.“
4. Одабир и опредељење цара Лазара за царство небеско (божје), а не за царство земаљско, те самим тим одлучује да српска војска изгуби битку на Косову. Земаљско царство је славно, али кратког века, небеско је вечно, али подразумева одрицање земне славе.
 - ❖ Изградња Самодреже цркве.
 - ❖ Причешћивање српске војске уочи Боја.

5. „Кнежева вечера“

- ❖ На слави кнеза Лазара окупили су се Милош Обилић, Бановић Страхиња, Вук Бранковић, Милан Топлица, Иван Косанчић, Југ-Богдан и браћа Југовићи.
- ❖ Кнез Лазар изражава сумњу у верност Милоша Обилића.
- ❖ Милоша је оклеветао Вук Бранковић да ће издати цара у боју.
- ❖ Милош открива клеветника и издајника (Вука Бранковића) и обећава да ће убити турског султана Мурата.

6. „Цар Лазар и царица Милица“

- ❖ Јутро уочи поласка српске војске у бој.
- ❖ Царица Милица се бори да својој земљи обезбеди будућност. У тренутку када нема одраслих мушких наследника престола, она моли да бар један њен брат остане на двору.
- ❖ Портрет Бошка Југовића
- ❖ Нити љубав нити власт нису јачи од осећаја одговорности коју Југовићи имају према битки за сопствену земљу. Не могу остати на двору јер је сваки човек неопходан у страшној бици која је пред њима. Не бити на Косову пољу у тренутку борбе, значи издати сопствену земљу, породицу, изгубити своју част.
- ❖ Слуга Голубан је добио наређење од цара Лазара да остане на „бијелој кули“ са царицом Милицом и да не иде у бој на Косово. Царицу Милицу је слуга одвео на двор, али није могао да испуни и други царев захтев. Његова земља нестаје тог Видовдана, и он је, као и сви витезови, дужан да је брани.